

JUHEND JÄÄTMEHOOLDUSEESKIRJADE KOOSTAMISEKS

Arendusinsener Tuulia Innala
Soome Omavalitsusliit

Keskkonnafoorum
Tallinn 26.3.2014

Soome Omavalitsusliidu koostatud jäätmehoolduseeskirjade näidismudel on avaldatud

- Jäätmehoolduseeskirjade koostamine – Juhend kohalike omavalitsuste jäätmehoolduseeskirjade ettevalmistajatele ja otsustajatele
- Sisaldab juhendit koostamise protsessiks, eeskirjade soovitatavat struktuuri ja põhjendusi
- Kunnat.net –veebis on avaldatud võrguväljaandena ning ka kohaldatava põhjana
- http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=2985

Projekti taust: miks omavalitsusliit koostas uue juhendi jäätmehoolduseeskirjade koostamiseks

- Jäätmehoolduseeskirjade andmine ja kaasajastamine on KOV jäätmeholde võimuorgani **/jätehuoltoviranomaisen/ vastutada.**
- Jäätmehoolduseeskirjad on tähtis juhtimisinstrument jäätmehoolduse praktilisel elluviimisel KOV-des ning ka jäätmeseaduse rakendamise vahend
- Vananenud juhendite kaasajastamine:
 - » Soome Omavalitsusliidu Jäätmehooldusmudel aastast 1994 + täiendav jäätmehoolduseeskirjade ülevaatamist/täpsustamist puudutav juhis avaldati aastal 2005
- Uus jäätmeseadus 1.5.2012
 - » Uue jäätmeseaduse muutunud nõuded
 - » Vajadus ühtlustada eeskirju jäätmeholde võimuorgani toimimispiirkondades
 - » Pakendijäätmete tootjavastutusest tulenevad muutused

Eesmärke ja väljakutseid

- Anda välja juhend, mis toimib ja abistab
- Määratleda jäätmehoolduseeskirjade soovituslik struktuur
- Suunata võimuorganeid andma eeskirju samalaadsetes asjades
 - » Kohalikud ja regionaalsed erisused tähelepanu alla
- Toetada jäätmeaaduse eesmärke eeskirjade abil
 - » Üldine kohustus järgida hierahiat
 - Jäätmete tekkimise vältimine, jäätmete ettevalmistamine korduskasutuseks ja ringlussevõtt/kierrätys
 - » Jäätmetest tulenevate kahjude vähendamine
 - » Ettevõtlustegevuste osas uus olukord: eeskirjadesse ei panda sortimiskohustusi
 - » Üldised mõjud keskkonnale ja kulutuste osas ning elanike jäätmekulutuste pidamine mõõdukana ja õiglasena
/kohtuullinen-mõõdukas, õiglane/

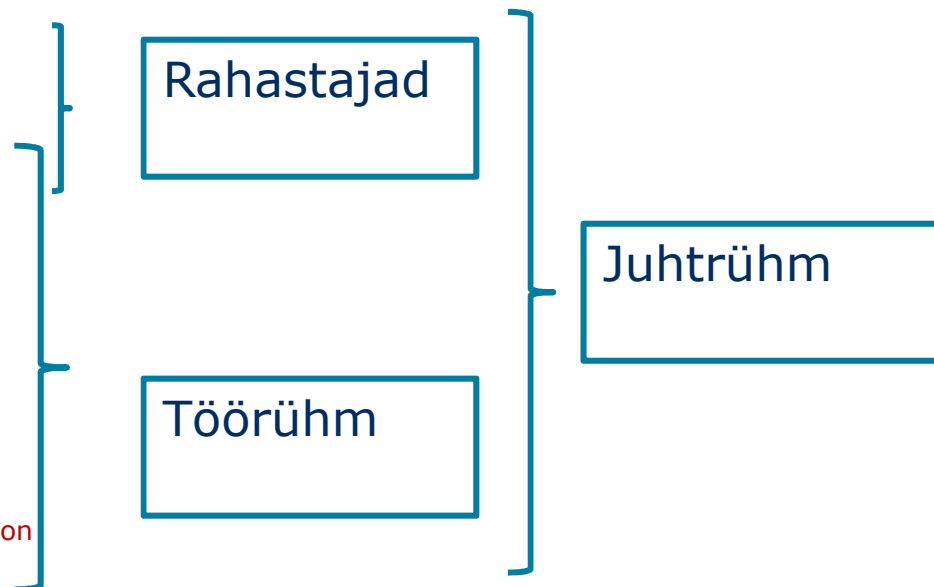

Projektid elluviimine

- Projektid aeg: 1.4.2013-31.10.2013.
- Sihtrühmad on
 - » 1. KOV-de jäätmehoolded võimuorganid
 - » 2. Ka KOV-d, keskkonna võimuorganid ja jäätmettevõtted ning kaudselt kodumajapidamised

- Projektid viisid koostöös ellu

- » Keskkonnaministerium
- » Kyme jäätmekomisjon
- » Soome Omavalitsusliit ry
- » Jäätmeassotsiatsioon
/Jätelaitosyhdistys ry/Finnish Solid Waste Association/ - represents Finnish regional and municipal waste management companies.
- HSY jätehuolto – Helsingi piirkonna pädeva keskkonnaorgani jäätmeüksus
HSY is a regional authority that provides water services and waste management services and produces information about the Helsinki Metropolitan Area and the environment.

Projekti elluviimine

- On osaletud Kyme jäätmekomisjoni jäätmehoolduseeskirjade uuendamistöös
 - Kymes hinnati mudeli struktuuri ja paragrahve
 - Vajaduste väljaselgitamine
 - Saadi hinnalist tagasisidet lahenduste praktilisest kohaldamisest ja infovahetusest
- Mai 2013: KOV töötuba (pädevad ametivõimud ja jäätmehoolduasutused/ettevõtted), kus juureldi murettekitavate küsimuste üle ja saadi ideid edasiarendamiseks.
- September 2013: Juhendi kavand arvamuste saamiseks (25.9.)

Projekti elluviimine

- Arvamuste palumise tähtaeg oli 14.10.2013
 - > Saadi kokku 28 kommentaari
 - » Kommenteerijateks olid näiteks ministeeriumid, Konkurentsi- ja tarbijaamet, jäätmehoolde ametivõimud, KOV-de jäätmeasutused/-ettevõtted, katusorganisatsioonid, ettevõtlussektori esindajad
- Oktoober-november 2013: Juhendi viimistlemine, võttes arvesse saadud kommentaare
- Juhendi publitseerimine võrguväljaandena
- Teavitamine: www-leheküljed, Elektroonilised postituslistid ja koolitusüritused

Juhendi struktuur

Osa 1: Jäätmehoolduseeskirjade koostamise juhend

- » Juhend KOV-de jäätmehoolduseeskirjade koostamiseks
- » Jäätmehoolduseeskirjade mudeli struktuur ja sisu
- » Jäätmeseaduse olulisimad muudatused jäätmehoolduseeskirjade vaatepunktist
- » Milliste asjade kohta võib jäätmehoolduseeskirju anda?
- » Jäätmehoolduseeskirjade suhe seadusandlusega ja KOV (muude) eeskirjadega
- » Jäätmehoolduseeskirjade ettevalmistamine ja heakskiitmine

Osa 2: Jäätmehoolduseeskirjade mudel

- » Üldine osa
- » Kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjad

Jäätmeholde-eeskirja mudeli struktuur

- Mudel koosneb üldosast ning päris eeskirja osast
- Üldine osa
 - » Eesmärgiks on teavitada omavalitsuse elanikke seadusandlusega kehtestatud kohustustest
 - » Üldteave jäätmeholde kohta ja jäätmeseaduse ning jäätmemääruse nõuete kohta: näiteks jäätmehierarhia, KOV olmejäätmete hoole, sortimine, tootjavastutus, prügistamine
 - » Antakse teavet regionaalsete asjade kohta ja kohalikest muudatustest jäätmehoolduseeskirjades
- Kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjad
 - » Lähtekoht: eeskirjad on kohustavad, mitte soovituslikud

Jäätmehooldde-eeskirja mudel

ÜLDINE OSA

1. Mis jäätmehoolduseeskirjad on ja miks neid antakse?
2. Hierarhia
3. Kohaliku omavalitsuse korraldatud olmejäätmehooldus
4. Jäätmehooldde ametivõimude ülesanded, järelevalve ja praktiline elluviimine
5. Jäätmete kogumine
6. Jäätmete transportimine
7. Kodumajapidamises tekkivad ja muud kohaliku omavalitsuse olmejäätmehoolduse alla kuuluvad setted
8. Ettevõtlustegevuse jäätmehoole
9. Tootjavastutus
10. Ohtlikud jäätmed
11. Ehitus- ja lammutusjäätmed
12. Prügistamise vältimine
13. Olulisemad jäätmehoolduseeskirjades toimunud muudatused
14. Lisateavet

Kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjad

1. Peatükk: Kohaldamisala ja üldised kohustused
2. Peatükk: Kohaliku omavalitsuse jäätmehooldussüsteemiga liitumine
3. Peatükk: Jäätmete kogumine kinnistul
4. Peatükk: Omatoimne käitlus ja kasutuselevõtmine
5. Peatükk: Jäätmekonteinerid
6. Peatükk: Jäätmete kogumiskohad
7. Peatükk: Jäätmevedu
8. Peatükk: Olmes tekkivad setted ja muud KOV olmejäätmehooldde alla kuuluvad setted
9. Peatükk: Prügistamise vältimine
10. Peatükk: Ohtlikud jäätmed ja erijäätmed (erityisjätteet)
11. Peatükk: Muud eeskirjad

Põhjendus ja taust igale eeskirja osale

- Juhendi eeskirja-mudelis on lisaks eeskirja näitele antud ka põhjendus igale paragrahvile või taust sellele.
- Põhjendused on koostatud selleks, et ettevalmistustele kaasa aidata ja neid võib kasutada.
- Põhjendused võetakse lõpuks jäätmeametivõimude poolt ettevalmistatud eeskirjadest välja ja neid kasutatakse näiteks taustamaterjalidena.

Arutlusi esilekutsunud aineistikku

- Kohaliku omavalitsuse olmejäätmehoolde kohustuste ja vastutuste selgeks saamine
- Jäätmevedajate kohustus vedada jäätmed kohalike omavalitsuste poolt määratud kohtadesse
 - Üldine kohustus on jäätmeseaduses
 - Eeskirjades on täpsed kohustused
- Hierarhia toetamine → ringluse lisamine eraldikogumist tõhustades
- Milliseid eeskirju võib anda ettevõtluses toimijatele, kes ei kuulu KOV-poolse jäätmehoolde korraldamise vastutusalasse?
 - Jäätmeseadus: Kogumise, vastuvõtmise ja transportimise praktiline korraldamine ja tehnilised nõuded
 - Ei saa määrata jäätmete sihtkohti (toimetuspaikkoja) ja anda detailseid sortimiskohustusi

Arutlusi esilekutsunud aineistikku: Sette- ja umpikaivo/imbkaevu setted

- Jäätmeseduse § 32 kohaselt KOV-I tuleb korraldada elamises ja muus sellele vastavas tegevuses tekkiva settekaevu ja umpikaivo/imbkaevu setete jäätmehoole
- Jäätmehoolduseeskirjades määratakse mahutite tühjendamise vahemikud, käitluskohad ning võimalused setete omal käel käitlemiseks.
- Settemahutitest, väikepuhastite settetankidest ja muudest vastavatest mahutitest tuleb reoveemuda kõrvaldada vastavalt vajadusele, siiski vähemalt üks korda aastas
- **Jäätmeseadus: Jäätmete omal käel käitlemine algselt/lähtepunktina keelatud → lubatud vaid siis, kui sellele on jäätmehoolduseeskirjades antud eraldi heakskiit**
- Jäätmevaldaja võib ise käidelda jäätmed oma kinnistul, kui see käitlemine on väikesemahuline
- Eeskirjades määratletakse omal käel käitlemise tingimused

Arutlusi esilekutsunud aineistikku: Pakendijäätmed

- Pakendijäätmete kogumine ja käitlemine lähevad üle tootja vastutusele alates 1.5.2015 ja 1.1.2016
 - Kogumine toimub piirkondliku kogumisena
- Pakendijäätmete tootjavastutuse mõjud KOV süsteemile
 - Puudutab klaasi-, metalli-, kartongi- ja plastpakendeid
 - Suur osa on kasutatavad jäätmed
 - KOV hoolitseb kõige eest nagu praegugi üleminekuaja lõpuni
 - Jäätmeseaduse kohaselt KOV-l on õigus täiendada piirkondlikku kogumist ja hoolitseda pakendijäätmete kinnistukohase kogumise eest
 - → eeskirjades võib anda/kehtestada sorteerimiskohustusi

Arutlusi esilekutsunud aineistikku: Jäätmevedamissüsteemid

- Soomes on kasutusel kaks eri süsteemi
- Jäätmeaaduse § 36: kohaliku omavalitsuse korraldatud jäätmevedu (aaduse põhimudel)
- Jäätmeaaduse § 37: kinnistuvaldaja poolt korraldatud jäätmevedu (kui aaduse tingimused on täidetud)
- Mõlemale alternatiivile kohanduvate paragrahvide kirjutamine on keerukas.
 - » Paralleelalternatiivid.
- Mõjutavad tegevust, kuigi ei peaks

Tänu!

Lisateavet:

Tuulia Innala
tuulia.innala@kuntaliitto.fi
+358 40 572 2120

Henna Luukkonen
henna.luukkonen@kuntaliitto.fi
+358 50 342 8075

